

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI YÜKSEK VE ORTA
DERECELİ OKULLAR ÖĞRETMENLERİ İLE İLKOKUL
ÖĞRETMENLERİNİN HAFTALIK DERS SAATLERİ İLE
EK DERS ÜCRETLERİ HAKKINDA KANUN¹**

Kanun Numarası : 439
Kabul Tarihi : 5/3/1964
Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 12/3/1964 Sayı: 11654
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 5 Cilt: 3 Sayfa: 1821

Madde 1 – A) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yüksek okullar öğretmenleri maaşları karşılığı olarak haftada oniki saat ders okutmakla yükümlüdürler.

Bu öğretmenlere, okullarında veya dengi okullarda ihtisasları içinde haftada altı saate kadar ücretle mecburi ek ders verilebilir. Bu mecburiyet dışında muvafakat ettikleri takdirde kendilerine okullarında, dengi veya orta dereceli resmi ve özel okullarda altı saate kadar daha ücretle ek ders verilebilir.²

B) Yüksek dereceli meslek ve teknik okulları atelye öğretmenleri maaşları karşılığı olarak haftada onaltı saat atelye meslek dersi okutmakla yükümlüdürler.

Bunlara, haftada onaltı saate kadar ücretle mecburi ek atelye, meslek dersi ve ekzersiz verilebilir.

C) Yüksek dereceli okullar asistanları ilgili ders öğretmenin muvafakati ve bölüm öğretmenlerinin kararı ile haftada altı saate kadar ders okutabilirler. Bunlara, hiçbir okulda ücretli ek ders verilemez. Ancak yönetmeliklerinde saptanmış bulunan ödevlerine karşılık kendilerine aylıklarından başka her ay ikiyüz lira verilir.

Bilimsel özerkliği olan ve özel kanunla kurulan yüksek öğretim kurumları öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkındaki hükümler saklıdır.

¹ Kanunun başlığı 22/6/1978 gün ve 2157 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle yukarıdaki şekilde değiştirilmiştir.

² 14 Temmuz 1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesinin, 30/5/1974 tarih ve 12 sayılı KHK'nin 1 inci maddesi ve 15/5/1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değişik hükmü gereğince, ücretle verilecek ek ders saatlerinin sayısı ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun Kararı ile tespit olunur. Bu konuda 17/3/1986 tarih ve 19050 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 25/1/1986 tarih ve 86/10340 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına bakınız.

Madde 2 – Lise derecesinde bir öğrenim üzerine en az bir yıllık, beş yıllık meslek okulu öğrenimi üzerine en az iki yıllık bir meslek öğrenimi veren öğretim kurumları ve kursları öğretmenleri hakkında birinci madde hükümleri uygulanır.

Madde 3 – A) Orta dereceli okulların ikinci devre genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenleri maaşları karşılığında ve ihtisasları içinde haftada (15) birinci devre genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenleri de maaşları karşılığında ve ihtisasları içinde (18) saat ders okutmakla yükümlüdürler.

Bu öğretmenlere okullarında veya dengi okullarda ihtisasları içinde haftada (6) saate kadar ücretle mecburi ek ders verilebilir. Bu mecburiyet dışında muvafakatleri ile okullarında resmi ve özel dengi okullarda ikinci devre öğretmenlerine dokuz, birinci devre öğretmenlerine altı saate kadar daha ihtisasları içinde ücretle ek ders ve ekzersiz çalışmaları verilebilir.

Birinci devre öğretmenlerinden olup da okuttukları derslerin tamamı veya çoğu ikinci devreden verilenlerin ders sayılarının tesbitinde ikinci devre öğretmenleri gibi işlem yapılır.

B) Orta dereceli mesleki ve teknik öğretim okulları atelye ve tatbikat öğretmenleri ile akşam sanat okulları atelye öğretmenleri, okullarında veya diğer dengi mesleki ve teknik okul ve kurslarında maaşlarına karşılık haftada (20) saat ders okutmakla yükümlüdürler.³

Bu öğretmenlere ayrıca haftada (20) saate kadar mecburi, (4) saat de ihtiyari olarak ücretle ek atelye, meslek dersi ve ekzersiz verilebilir.

Köy, ilçe ve bölge kursları öğretmenleri haftada (28) saat atelye dersi okutmakla yükümlü tutulurlar.

Bunlara ayrıca haftada (16) saate kadar ücretle ek atelye dersi verilebilir.

Madde 4 – Devlet konservatuvarları yüksek devre esas ders öğretmenleri maaşları karşılığı haftada sekiz, yardımcı ders öğretmenleri haftada on, orta devre esas ders öğretmenleri haftada on, yardımcı ders öğretmenleri haftada oniki saat ders okutmakla yükümlüdürler.⁴

Bunlardan, yüksek devre öğretmenlerine, okullarında veya dengi okullarda ihtisasları içinde altı, orta devre öğretmenlerine dokuz saate kadar ücretle mecburi ek ders, ayrıca muvafakat ettikleri takdirde konservatuvarda veya dengi resmi ve özel okullarda altı saate kadar da ücretle ek ders verilebilir.

³ 21/3/2006 tarihli ve 5473 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan "atelye ve meslek dersi" ibaresi "ders" şeklinde değiştirilmiştir.

⁴ Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı hakkındaki 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 28/3/1983 tarih ve 2809 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile, Ankara Devlet Konservatuarı, Güzel Sanatlar Fakültesine bağlanarak Hacettepe Üniversitesi içine alınmış; 16 ncı maddesi ile de İstanbul Devlet Konservatuarı Güzel Sanatlar Fakültesine bağlanarak, Mimar Sinan Üniversitesi içine alınmıştır. Meslek Yüksek Okullarında aynı Kanun ile Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı kapsamına alınmış olup, 4/11/1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 11/10/1983 tarih ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunları ile asgari ders saatleri ve ek ders saat ücretleri düzenlenmiştir.

Konservatuvar genel bilgi dersleri öğretmenleri hakkında tayin edildikleri devreye göre birinci ve üçüncü maddeler hükümleri uygulanır.

Madde 5 – Yüksek ve orta dereceli okullar öğretmenlerine okullarında veya dengi okullarda maaşları karşılığı okutacakları ders saatini dolduracak kadar ders bulunmadığı takdirde daha az ders verilmesi caizdir. Şu kadar ki, Milli Eğitim Bakanlığı mecburi ders saatlerinden daha az miktarda ders saati verilen öğretmenlerin mütebaki ders saatlerini munasip göreceği diğer dengi okullarda ihtisasları içindeki derslerle tamamlar.

Orta dereceli okul öğretmenlerinden kendilerine ücretle mecburi ders verilemeyen veya kısmen verilebilenlerden ihtiyaç halinde ikinci devre öğretmenlerine haftada (15) birinci devre öğretmenlerine haftada (12) saate kadar muvafakatleri ile ihtisasları dışında ücretle ek ders verilebilir.

Madde 6 – Yüksek okullarda (Yüksek devresi bulunan konservatuvarlar dahil) müdürlük, müdür başyardımcılığı, müdür yardımcılığı yapan öğretmenler haftada dört saate kadar ders okutmakla yükümlüdürler. Bunlara, ihtisasları içinde haftada sekiz saate kadar ücretle ders verilebilir.⁵

Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında, müdürlük, müdür başyardımcılığı, eğitim şefliği, müdür yardımcılığı yapan öğretmenler haftada 6 saat ders okutmakla yükümlüdürler. Bunlara, ihtisasları içinde veya muvafakat ettikleri takdirde ihtisasları dışında haftada oniki saate kadar ücretle ek ders ve ekzersiz verilebilir.⁶

Madde 7 – Öğretmenler için bu kanunla tesbit olunan azami ders ve ekzersiz çalışmaları miktarı ek görev veya başka bakanlık ve kurumlar emrinde öğretmenlikler alınması şeklinde dahi olsa hiçbir suretle aşılamaz.

Madde 8 – Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her dereceli okullara meslekten öğretmen bulunmaması halinde:

a) Yüksek dereceli okullara üniversite ve yüksek okul mezunları ile dengi yabancı üniversite ve yüksek okul mezunları,

b) Orta dereceli okullara orta öğretim öğretmenliği şartlarını taşıyanlarla ilkokul öğretmenliği yapanlar ve ev işleri dersi için de mesleki ve teknik öğretim kurslarında öğretmenlik yapmakta olanlar,

Geçici olarak ücretle öğretmen atanabilirler.

⁵ Bu konuda 4 üncü maddenin dipnotuna bakınız.

⁶ 21/3/2006 tarihli ve 5473 sayılı Kanunun 6 nci maddesiyle bu fıkrafta yer alan "Orta dereceli okullarda" ibaresi, "Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında"; "altı saate kadar" ibaresi, "6 saat" şeklinde değiştirilmiştir.

Bunlardan, resmi bir görevi bulunanlara haftada sekiz, resmi görevi bulunmayanlardan yüksek öğretim kurumlarına atananlara oniki, orta dereceli kurumlara atananlara yirmidört. saate kadar ders verilebilir.

Madde 9 – Öğretmenlerin yukardaki maddelere göre kabulüne mecbur oldukları görevlerin herhangi birinden çekilmeleri esas vazifelerinden istifa etmiş sayılmalarını gerektirir.

Öğretmenlikte veya Milli Eğitim hizmetlerinde yirmibeş yılı tamamlıyanlara muvafakat etmedikleri takdirde ek ders verilemez.

Madde 10 – Yüksek okullarda ikinci maddede belirtilen okul ve kurslarda ek ders okutacak öğretmenlere her ders saati için gündüz onbeş, akşam yirmi, mühendis yetiştiren teknik okullarda her ders saati için gündüz yirmi, akşam yirmibeş, orta dereceli okullarda mesleki eğitim merkezleri ve çeşitli kurslarda her ders saati için gündüz on, akşam onbeş lira ücret ödenir. (Akşam öğretimi saat 17 den sonra başlayan öğretimdir. Cumartesi günü saat 14 den sonra ve pazar günü yapılan öğretim de akşam öğretimi hükmündedir.)

Devlet Konservatuvarları yüksek devre esas ders öğretmenliğine atananlar hakkında, okuttukları dersler hangi devrede olursa olsun, yüksek okul öğretmenleriyle ilgili ücret hükümleri uygulanır.

Milli Eğitim elemanlarının yetiştirilme ve geliştirilmesiyle ilgili olarak açılacak her çeşit kurslarda görev alacak öğretmenlere her ders saati için yirmi lira ücret verilir.

Meslekten öğretmen bulunmaması halinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullara geçici olarak atanan öğretmenlere her ders saati için yüksek okullarla ikinci madde de belirtilen okul ve kurslarda gündüz onbeş, mühendis yetiştiren Teknik Okullarda gündüz yirmi, akşam yirmibeş, orta dereceli okullarla mesleki eğitim merkezleri ve çeşitli kurslarda sekiz lira ücret ödenir.

Mesleki ve Teknik Okul ve eğitim kurumlarındaki atelye ve şube şeflerine maaşlarından ve ek ders ücretlerinden başka ayda (75 - 150) lira arasında şeflik ücreti verilir.

Madde 11 – Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda Milli Güvenlik bilgisi dersi öğretmenliğine, Genelkurmay Başkanlığınca yapılan yönetmelik esaslarına göre atanacak subaylara bu okullarda okutacakları her ders saatleri için on lira ücret verilir. Bunlar hakkında 7/5/1947 tarih ve 5044 sayılı kanunun 4 üncü maddesinin son fıkrası hükümleri uygulanmaz.

Madde 12 – Milli Eğitim Bakanlığı lüzum gördükçe yabancı uyruğunda bulunanları kadrosundan ayıracağı maaş karşılığında ücretle öğretmen olarak çalıştırabilir.

Madde 13 – Ücretli öğretmenlikler ve yabancı uyruklu öğretmenlere ödenecek maaş karşılığı ücretler kazanılmış hak sayılmaz.

Madde 14 – Bu kanuna göre ödenecek ücretler hakkında 4178 sayılı kanunun 1 inci maddesi uygulanmaz.

Madde 15 – 1702 aayılı kanunun 3 üncü maddesi (Bütün ek ve tadilleriyle) 3007 sayılı kanunun 6 ncı maddesi ve aynı kanunun 6836 sayılı kanunla değişik 7 ve 8 inci maddeleri, 4274 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin 6234 sayılı kanunla değişik birinci fıkrası, 3829 sayılı kanunun 14 üncü maddesi ve 7143 sayılı kanun hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(Mülga ikinci fıkra: 26/1/2006 - 5450/9 md.)

Ek Madde 1 – (Değişik: 3/4/1998 - 4359/7 md.)

Anaokullarında, anasınıflarında, yetiştirme yurtlarında, okuma yazma kurslarında, gezici köy kurslarında görevli öğretmenler ile ilköğretim kurumlarında görevli sınıf öğretmenleri aylıkları karşılığında haftada 18 saat, branş öğretmenleri 15 saat ders okutmakla yükümlüdürler. Bunlara; kanun, tüzük, yönetmelik ve eğitim programlarında verilen görevlerin yerine getirilebilmesi için zorunlu olarak ek ders görevi verilir.

Belirtilen kurumlarda öğretmen ve yönetici olarak görev alanlarla diğer eğitim kurumlarında ve Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görev alanlardan kimlerin zorunlu ek ders görevi alacağı ve haftalık çalışmalarının ne kadarının zorunlu ek ders görevinden sayılacağı; birden fazla sınıf okutan öğretmenlere verilecek haftalık zorunlu ders görevinin sayısı, öğretmen ve yöneticilere haftada verilecek zorunlu ek ders sayısı ve diğer hususlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi hükümleri uyarınca düzenlenir.

İkinci fıkrada belirtilenlere ilave olarak, Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfına dahil denetim elemanlarına da ek ders ücreti ödenir.

(Değişik fıkra: 21/3/2006-5473/6 md.) Hazırlık ve plan çalışmaları karşılığında öğretmenlere, haftada 3 saati geçmemek kaydıyla, aylık ve ücret karşılığı okuttukları her 10 saat için 1 saat ek ders ücreti ayrıca ödenebilir.

(Ek fıkra: 21/3/2006-5473/6 md.) Yarıyıl ve yaz tatillerinde yapılan ders görevleri, ders görevinin yapılmış sayılacağı haller ile yüz yüze yapılan ders görevleri dışındaki ek ders görevleri hariç, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında aylık karşılığı ders görevini doldurmayanlara ek ders ücreti ödenmez.

Madde 16 – Bu kanunun ders sayıları ile ilişkin hükümleri yayımı tarihinden, Akşam okulları hakkındaki hükümleri yayımını takibeden aybaşından itibaren, Diğer ücretlerle ilgili hükümleri 1/3/1964 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 17 – Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Milli Eğitim Bakanları yürütür.

**439 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
2157	—	1/3/1978
4359	1, 2, 3 ve 14 üncü maddeleri	1/1/1998
	Diğer maddeleri	4/4/1998
5450	15	3/2/2006
5473	3, 6, Ek Madde 1	1/7/2006